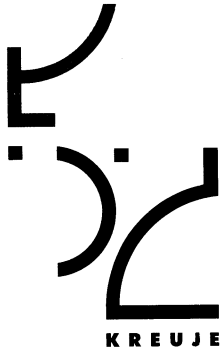

P/2013/1395/1111

DSS-ZSS.III.823.3122013

Wiceprezydent Miasta Łodzi

ul. Piotrkowska 104
90-926 Łódź
tel.: +48 (42) 638 41 11
fax +48 (42) 638 44 17
e-mail: k.piatkowski@uml.lodz.pl
www.lodz.pl

Pan
Paweł Gwóźdź
Kierownik
Centrum Edukacji
i Aktywizacji Zawodowej
Osób Niepełnosprawnych
w Łodzi

Z radością należy przyjąć aktywną postawę środowiska reprezentującego osoby z niepełnosprawnością w zakresie propagowania nowoczesnego podejścia do problemów wynikających z niepełnosprawności oraz inicjatyw na rzecz zmiany modelu wspomaganie ich samodzielności i partycypacji społecznej zgodnie z modelem propagowanym przez Konwencję ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych. Cieszymy się, że taka inicjatywa pojawia się zanim Urząd Miasta Łodzi przystąpił do przygotowywania nowej lokalnej strategii działań na rzecz tych osób. Pozwoli to na przeprowadzenie procesu diagnozy potrzeb społecznych pod kątem postulatów zgłoszonych przez autorów petycji oraz perspektywiczne wprowadzenie optymalnych rozwiązań zgodnych z ideą ruchu włączającego na rzecz wszystkich niepełnosprawnych mieszkańców naszego Miasta. Jednakże w odpowiedzi na konkretne Państwa propozycje należy zwrócić uwagę na następujące rzeczy:

Ogłoszone w czerwcu propozycje zadań są elementem strategii Miasta przyjętej przed ratyfikacją Konwencji. Strategia była zaplanowana na lata 2007-2013 i okres ten dobiega końca. W sposób naturalny zamyka się więc pewien cykl planowania i wkrótce Miasto przystąpi do projektowania kierunku nowych działań, uwzględniających nową sytuację prawną.

Podobnie jest w przypadku propozycji zadań do Programu Współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi na 2014 r. Zgodnie z Państwa sugestią zmodyfikowaliśmy zadanie pn. **Wspieranie rehabilitacji prowadzonej przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami** i wzbogaciliśmy

o działanie, dotyczące zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętności samodzielnego funkcjonowania oraz włączania społecznego osób z różnymi niepełnosprawnościami. Pamiętać jednak należy, iż działanie takie (realizowane do 2010 r.) było przez wiele lat elementem składowym zadania konkursowego, wyeliminowanym z powodu braku większego zainteresowania organizacji pozarządowych składaniem ofert na jego realizację oraz faktem, iż beneficjentami były osoby uzyskujące wsparcie w Środowiskowych Domach Pomocy oraz na Warsztatach Terapii Zajęciowej.

Poza odwołaniem się do idei Konwencji, Państwa propozycja w uproszczeniu sprowadza się do likwidacji lub znaczącego ograniczenia funduszu na imprezy integracyjne, a wykorzystanie tych środków na cele mieszkalnictwa chronionego. Jak sami Państwo zauważyliście taka forma zamieszkania dla osób chorujących psychicznie już w Łodzi się rozwija, co świadczy o tym, że temat nie jest nam obcy, jednak rozwój mieszkalnictwa chronionego wymaga czasu, środków oraz zbierania doświadczeń. W związku ze złożoną przez organizacje pozarządowe propozycją utworzenia od 2014 r. nowych typów mieszkań chronionych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, dla osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych oraz dla osób z niepełnosprawnością ruchową lub neurologiczną, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi przekazuje swoje uwagi.

Przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2013 poz.182 z późniejszymi zmianami) dla osób z zaburzeniami psychicznymi przewidują n.w. formy świadczeń.

1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania, z tej formy pomocy korzysta około 50 rodzin. Realizatorem jest Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych z siedzibą w Łodzi,
2. Środowiskowe domy samopomocy, placówki o charakterze dziennym lub całodobowym, przy czym pobyt całodobowy nie może trwać dłużej niż 8 miesięcy w skali roku kalendarzowego.

Na terenie Miasta funkcjonuje 5 środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących w systemie dziennym. Domy prowadzone są przez:

- Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych przy ul. Zawiszy Czarnego 22 (60 miejsc),
- Łódzkie Towarzystwo Alzheimerowskie przy ul. Przybyszewskiego 111 (20 miejsc),
- Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Łodzi przy ul. Chocianowickiej 198 (44 miejsca),
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Łodzi przy ul. Karolewskiej 70/76 (45 miejsc),
- Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, ich Rodzin i Przyjaciół „POMOST” przy ul. Próchnika 7 (18 miejsc).

Ogółem 187 miejsc.

3. Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzone przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych z siedzibą w Łodzi. Towarzystwo prowadzi dwie placówki tego typu w Ośrodku Rehabilitacyjno – Wypoczynkowym „Zacisze” w Jedliczach A, ul. Jedlinowa 42/44 oraz w Łodzi przy ul. Zawiszy Czarnego 22. Obie placówki zapewniają po 20 miejsc całodobowych, są tam kierowane w szczególności osoby ze schizofrenią.
4. Na terenie miasta funkcjonuje sześć domów pomocy społecznej z miejscami dla osób zaburzonych psychicznie, w tym trzy domy dla osób przewlekle psychicznie chorych (dwie placówki publiczne z łączną liczbą miejsc 289 oraz jedna niepubliczna prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP im. bł. Edmunda Bojanowskiego przy ul. Kosynierów Gdyńskich 20 – 107 miejsc + 9 miejsc interwencyjnych), dwa domy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie (placówki publiczne z łączną liczbą miejsc 227) oraz dom dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie prowadzony przez Fundację im. św. Brata Alberta przy ul. Helenówek 7 - 10 miejsc.

W przypadku osób niepełnosprawnych Ośrodek udziela następujących form wsparcia:

- świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, zadanie to w całości zostało zlecone organizacjom pozarządowym. Od lipca 2013 r. w ramach zadań własnych udzielane jest także wsparcie w postaci

specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb osób niepełnosprawnych.

- Domy dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych. Na terenie miasta funkcjonują dwie placówki publiczne usytuowane przy ul. Rojnej 18a z filią przy ul. Piotrkowskiej 121 oraz przy ul. Ćwiklińskiej 5a. Placówki dysponują łącznie 100 miejscami, w tym placówka przy ul. Rojnej 18a posiada 10 miejsc całodobowych w okresie od poniedziałku do piątku.
- Domy pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych - trzy placówki publiczne z łączną liczbą miejsc dla 820 osób oraz dwa domy dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych, placówki publiczne dla łącznie 200 osób.
- W ramach projektu systemowego „Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi” podejmowane są także działania na rzecz osób niepełnosprawnych, w 2013 r. wsparciem zostanie objętych 120 osób. Beneficjenci będą mogli skorzystać z turnusów rehabilitacyjnych połączonych z realizacją warsztatów rozwoju osobistego i zawodowego oraz kursów z podstaw obsługi komputera. Inne formy wsparcia to vouchery na usługi fryzjerskie, basen, talony żywnościowe, bilety do teatru, poradnictwo specjalistyczne.

Propozycja złożona przez organizacje pozarządowe dotycząca utworzenia nowych typów mieszkań chronionych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, dla osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych oraz dla osób z niepełnosprawnością ruchową lub neurologiczną wymagałaby ustalenia faktycznych potrzeb w tym zakresie – do tej pory podobne analizy na poziomie Ośrodka nie były prowadzone. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach planowanych do realizacji działań w 2014 r., przeanalizuje potrzebę utworzenia takich placówek bądź utworzenia miejsc całodobowych w środowiskowych domach samopomocy, oraz możliwych źródeł finansowania. W ocenie Ośrodka wskazane byłoby powierzenie prowadzenia placówek organizacjom pozarządowym.

Niechęć Państwa wobec imprez dla osób niepełnosprawnych nie jest uzasadniona, ponieważ w takich formach również realizuje się rola twórcy, osoby aktywnej, członka organizacji pozarządowej. Posiłkując się społeczną definicją

niepełnosprawności, obecną zarówno w dokumentach WHO, jak i w Konwencji o Prawach ON, do której się Państwo odwołujecie, należy rozumieć tę niepełnosprawność jako niekorzystną sytuację danej osoby, będącą wynikiem interakcji pomiędzy jej zdrowotnymi i funkcjonalnymi ograniczeniami a warunkami społecznymi i barierami środowiskowymi, w tym postawami społecznymi. Niepełnosprawność jest zatem przeszkodą w zaspokajaniu potrzeb i pełnieniu ról społecznych, jak też przeszkodą w pełnym uczestnictwie w życiu społecznym na równych zasadach. Należy jednak pamiętać, że postulowana równość jest celem, zaś działania operacyjne należy określić wyrównywaniem szans, które dla każdej osoby niepełnosprawnej mogą wyglądać nieco inaczej. Jest bowiem wiele sposobów bycia niepełnosprawnym, co wynika zarówno z konfiguracji stopnia i zakresu uszkodzeń i dysfunkcji, jak również osobowości postaw, indywidualnych potrzeb, preferencji, nawyków. Popierając ideę włączania i pełnej partycypacji na zasadach równości nie można zapominać, że wiele osób niepełnosprawnych, zwłaszcza tych, którzy zostali ukształtowani w dotychczasowym systemie, dokonuje pewnych ograniczających wyborów świadomie: lepiej się czują wśród innych niepełnosprawnych, traktowanych jako grupa wsparcia, organizacje i stowarzyszenia oraz organizowana wewnątrz nich działalność są kompensacyjną formą aktywności społecznej, w pełni zaspokajającej ich oczekiwania i potrzeby społeczne. Wychowuje się nowe pokolenie, z innym podejściem do niepełnosprawności, jednak nie można tamtym osobom odbierać tego, co dla nich ważne, co stanowi często sens ich życia. Krytykowane imprezy społeczne są dla tych osób wyczekiwаныmi spotkaniami, wydarzeniami wyznaczającymi rytm ich działalności. Pozbawienie dotychczasowych beneficjentów możliwości skorzystania z tych środków postrzegane być może przez nich jako dyskryminacja, pozbawienie dotychczasowego wsparcia i wcale nie sprzyja subiektywnemu poczuciu lepszego włączenia w społeczeństwo. Istotna jest zmiana podejścia do niepełnosprawności, ale trzeba szanować ukształtowane dotąd potrzeby i pamiętać, że nie można nikomu narzucać modelu partycypacji społecznej. Także sposobu bycia niepełnosprawnym. Poza tym organizowane spotkania, seminaria, konferencje (finansowane z budżetu przeznaczonego na organizację imprez integracyjnych) pełnią także bardzo ważną funkcję dla idei ruchu włączającego, gdyż pozwalają realizować funkcję informacyjną,

upowszechniającą wiedzę o niepełnosprawności w społeczeństwie, zmieniać postawy społeczne oraz negatywne stereotypy, co również jest kierunkiem działań wyznaczonych przez Konwencję. Nie można się zatem zgodzić na wskazywanie palcem działań

do skreślenia, kosztem promowania innych, choćby najbardziej zasadnych. Wymaga to więc od środowiska odrobiny cierpliwości w wyznaczaniu nowych planów budżetowych i nowych perspektyw strategicznych, a nie pochopne, pospieszne i tak naprawdę antagonizujące społeczność miasta oraz same osoby niepełnosprawne przesuwanie środków finansowych. Trudno się też zgodzić, że mieszkania chronione – choć to cel ważny – mają być jedynym kierunkiem działań wynikającym z konwencji. Istnieje bowiem jeszcze szereg innych działań, np. na rzecz edukacji, aktywizacji zawodowej, społecznej, obywatelskiej i politycznej osób niepełnosprawnych, ich zdrowia seksualnego, pomocy w rodzicielstwie, itd., w których rozwijaniu Miasto Łódź powinno i chciałoby w przyszłości uczestniczyć. W bieżącym roku Miasto złożyło projekt przeciwdziałania wykluczeniu informatycznemu, podpisało umowę z PFRON na realizację zadań w ramach programu „aktywny samorząd”, aktualnie przygotowuje umowy dotyczące współpracy z FIRR w ramach prowadzenia staży w administracji samorządowej dla absolwentów szkół wyższych – osób z niepełnosprawnościami.

Jednocześnie proszę pamiętać, iż przez szeroko ujętą rehabilitację społeczną i włączanie społeczne należy rozumieć aktywizację zawodową. W tym celu Miasto Łódź prowadzi Środowiskowe Domy Pomocy, Warsztaty Terapii Zawodowej (w roku bieżącym 288 uczestników) oraz Zakłady Aktywizacji Zawodowej.

Do zadań Miasta należy także:

- zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych (art. 26e ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2011 Nr 127, poz. 721 z późn. zm.))
- udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (art. 12a ww. ustawy)
- dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności (art. 13 ww. ustawy)

- zwrot m-czynnych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu (art. 26d ww. ustawy)
  - zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy, rozpoznania przez służby medycyny pracy (art. 26 ww. ustawy)
  - finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych (art. 38 i 40 ww. ustawy)
  - zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu (art. 11 ww. ustawy)
  - pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych
- z ww. działań skorzystało 1042 beneficjentów.

Dlatego też głos Państwa traktujemy jako głos w dyskusji nad przyszłością osób niepełnosprawnych w naszym Mieście oraz formami ich wsparcia w naszym środowisku lokalnym i chętnie zapraszamy Państwa do takiej dyskusji, pozwalającej wypracować nową strategię lokalną rozwiązywania problemów związanych z niepełnosprawnością mieszkańców Łodzi.

Wiceprezydent Miasta Łodzi

Krzysztof PIĄTKOWSKI